

VII Cimera de Terminologia de l'Associació Europea de Terminologia (AET)



Font: TERMCAT, Centre de Terminologia

La VII Cimera de Terminologia, organitzada per l'Associació Europea de Terminologia (AET) i pel Centre de Terminologia TERMCAT, va tenir lloc a la Residència d'Investigadors de Barcelona els dies 27 i 28 de novembre de 2014.

La cimera de l'AET, que se celebra cada dos anys en alguna ciutat europea, aplega professionals, docents, estudiants i investigadors de la terminologia que hi assisteixen a títol individual o en nom d'algun organisme o alguna institució, i que troben en aquesta trobada biennal una plataforma per intercanviar opinions, donar a conèixer estudis o treballs de recerca, presentar eines terminològiques, etcètera.

La VII Cimera es va dedicar, en concret, a la relació entre les xarxes socials, i el treball en xarxa, i la ter-

minologia. Tal com indicaven les quatre sessions en què els organitzadors van dividir les comunicacions, es va tractar de l'ús d'aquestes xarxes amb relació al treball terminològic des de diversos punts de vista: en la divulgació terminològica, en l'ús per fer recerca, com a terreny de proves per a la difusió de termes, per a la divulgació de projectes terminològics o d'organismes que es dediquen a la terminologia, o com a camp de recollida de nous termes, i també com a eines d'intercanvi de coneixements i de contacte entre els diversos agents terminològics o les institucions que representen.

La conferència inaugural, «El repte d'estar (professionalment) connectat», a càrrec de l'expert en comunicació Ismael Peña-López (Universitat Oberta de Catalunya),

va consistir en una presentació de com transita la informació en el context comunicatiu actual. Va parlar de l'allau informatiu i de coneixement en què ens trobem, de com circula aquest coneixement i de quines eines creem per accedir-hi i per emmagatzemar-lo. Efectivament, el gran repte a l'hora de crear, classificar, emmagatzemar o disseminar la informació és proveir-se de les eines adequades a aquestes finalitats, perquè la informació ja no la trobem aïllada o en un recipient tancat, com en un pou, sinó que circula i flueix interconnectada i a gran velocitat, com en un riu. En aquest context, en què Internet i les xarxes socials vulnereu les limitacions de temps i espai, i en què la comunicació i l'intercanvi d'informació ja no es fan de manera lineal sinó circular, les

VII Cimera de Terminologia de l'AET

AGUSTÍ ESPALLARGAS



Font: TERRICAT, Centre de Terminologia

eines que necessitem per gestionar el coneixement ja no són pensades per funcionar isoladament, sinó que ho fan com en un joc de miralls, en què tot té un reflex en una altra cosa i tot està interconnectat.

Les comunicacions dels participants a la Cimera es van presentar agrupades en quatre sessions.

Sessió 1. Treball col·laboratiu en xarxa. Proveïment participatiu (*crowdsourcing*)

Aquesta sessió tractava de la manera com les xarxes socials influeixen en l'intercanvi d'experiències, del coneixement de projectes i la difusió de xarxes de terminologia, i de la interacció entre els usuaris de projectes o eines terminològiques. I també, de com es poden fer servir les xarxes socials amb la col·laboració i participació de comunitats d'usuaris, especialment pel mètode del proveïment participatiu (*crowdsourcing*).

D'aquesta sessió podem destacar la intervenció de Rodolfo Maslias, cap de la Unitat de Coordinació

Terminològica del Parlament Europeu (TermCoord), que va exhibir el desplegament de mitjans fet per un organisme públic que aposta pel treball col·laboratiu en xarxa. Des del punt de vista intern de la institució, aquest funcionament reverteix positivament en els resultats de la feina diària, és a dir, millora la qualitat terminològica dels textos en un context multilingüe com el del Parlament Europeu —per exemple, recorrent al treball amb wikis per a cada llengua. Des del punt de vista de la projecció exterior, Maslias va destacar que, com a resultat del treball en xarxa, i amb l'ajut de les xarxes socials, hi ha hagut un augment del coneixement de la Unitat i de la presència social de la terminologia (mitjançant el blog, el web i altres eines), que es tradueix en l'increment d'inputs i de *feedback*, la promoció de recursos terminològics com el banc de dades IATE (InterActive Terminology for Europe), la cooperació amb universitats, l'atracció d'estudiants i especialistes, etc. La pàgina termcoord.eu és el portal que

centralitza tota aquesta expansió en xarxa i per les xarxes.

Un altre exemple de terminologia col·laborativa que es va presentar va ser el de Rute Costa i Raquel Silva (Universidade Nova de Lisboa), amb una comunicació dedicada al treball amb xarxes d'experts. En concret, van exposar els elements que s'han de tenir en compte en l'elaboració d'un protocol per a projectes terminològics en què terminòlegs i experts treballin en col·laboració, assegurant zones de consens i amb la metodologia adequada de validació de les tasques i d'estratègies de mediació entre els dos grups. També en aquest àmbit, Klaus-Dirk Schmitz (Fachhochschule Köln, Universitat de Ciències Aplicades de Colònia) va presentar el projecte multilingüe de gestió, compartició i extracció de terminologia TaaS (Terminology as a Service), que es basa en un treball col·laboratiu a tres bandes, entre terminòlegs, especialistes i traductors.

En la part d'aquesta sessió dedicada al proveïment participatiu,

Barbara Inge Karsch (New York University) va parlar de com es poden implicar públics específics —convenientment definits— en projectes terminològics. Pel seu grau d'especialització en certs àmbits, el públic (*crowd*) fa el paper que en el treball terminològic tradicional es reserva als experts. En aquesta línia, Sandra Cuadrado (TERMCAT) i Josep M. Gastó (STAITEC) van presentar la *Terminologia de màrqueting digital*, un innovador projecte col·laboratiu, obert i dinàmic, que es nodreix d'aportacions que els usuaris comparteixen a les xarxes socials, especialment per Twitter. Aquest projecte de col·laboració social funciona a partir de l'establiment d'uns espais de difusió per les xarxes i de la divisió de la comunitat en diversos nuclis (un «nucli dur» format pels terminòlegs; un primer grup de públic extern, actiu i especialitzat, i un grup de nivell 2, més ampli, format per la comunitat d'usuaris en general). La interfície entre les dues comunitats és permeable i permet el diàleg i la comunicació estructurada entre el nucli emissor i la comunitat receptora.

Sessió 2. Treball terminològic

Aquesta sessió es va dedicar a les xarxes socials com a font per a la recerca en terminologia, com a eines per a la identificació de nous termes o com a fonts (fiabls o no?) per fer cerques terminològiques.

Anita Nuopponen i Niina Nissilä (Vaasan Yliopisto, Universitat de Vaasa) van parlar de com es pot trobar informació terminològicament rellevant per a la recerca amb l'ús de les xarxes socials. Tradicionalment, s'han fet servir els motors de cerca, però avui les xarxes socials també fan una part d'aquest paper: blogs, fòrums de preguntes i respostes, i, sobretot, Twitter, que constitueixen, respectivament, eines molt potents d'opinió i reflexió, de discussió i de disseminació terminològica. El seu

projecte se centra actualment a elaborar una tipologia dels problemes que presenta la utilització de les xarxes, i de cada tipus d'eina o interfície, a partir de criteris d'usabilitat.

Antti Kanner (Finnish Termbank) va parlar del Banc de Termes Finessos d'Arts i Ciències (BFT), una base de dades terminològica basada en wikis per a la gestió de les terminologies de l'àmbit acadèmic. La utilització de wikis en aquest projecte fa que la feina sigui fàcil d'organitzar, dóna dinamisme a les tasques diàries i permet el treball simultani. En aquest cas es treballa amb participants proactius, motivats i degudament acreditats, a qui cal entrenar, avaluar i, sobretot, continuar motivant. Finalment, Marita Kristiansen (Norwegian School of Economics, Bergen) va parlar de l'ús dels blogs com a font per a la recollida de neologismes (especialitzats, i, per tant, candidats a termes) del camp de l'economia.

Sessió 3. Comunicació i compromís públic

La tercera sessió es dedicava a l'ús de les xarxes socials per difondre terminologia i com a camp de proves per a la divulgació terminològica. Quines eines o quins models d'interacció amb xarxes socials són més adequats per als organismes que fan treball terminològic? Quins són els efectes d'una mala planificació del treball terminològic en xarxa o quan es fan servir inadecuadament les xarxes socials?

Blanca Nájera Villar (TermNet), a partir de la seva experiència com a encarregada de difondre i visibilitzar a la xarxa la feina de TermNet, va parlar del que és recomanable de fer i del que no s'hauria de fer en la difusió del treball terminològic. Així, l'ús de les xarxes socials per a la comunicació i difusió terminològica demana una estratègia de comunicació ben planificada, conèixer cada eina per donar-li l'ús adequat,

conèixer el públic a qui ens adreçem i trobar un registre i un nivell de formalitat adequats, entre d'altres. Així mateix, entre el que s'ha d'evitar hi ha, per exemple, donar massa informació, donar-ne massa sovint o ignorar el *feedback* del públic al qual ens dirigim.

Henrik Nilsson (Centre Suec de Terminologia, TNC) es va qüestionar —a partir del nou escenari creat per la interacció entre xarxes socials i terminologia, en què el públic o les comunitats d'usuaris poden suplir el que en el treball terminològic tradicional eren els experts— quines són les característiques que tenen uns i altres que fan que ni els primers siguin tan poc fiables ni els segons tan infal·libles. Segons Nilsson, tot i que els especialistes són imprescindibles, no sempre la seva participació ens garanteix un treball terminològic consistent, ja que sovint no estan formats en terminologia, o bé, de vegades, es recorre a traductors que no són terminòlegs. Així mateix, i situant-nos a l'altra banda, cal donar un vot de confiança al que la comunitat d'usuaris coneix i és capaç de transmetre, i no hauríem de menystenir d'entrada el seu nivell d'especialització.

També van presentar comunicacions en aquesta sessió Maria Pia Montoro (Intrasoft International), que va parlar de Twitter com a font per a la recollida de neologismes que es creen de manera espontània i imaginativa en un context d'informalitat, i Susanne Lervad (Københavns Universitet, Universitat de Copenhagen), que va parlar de l'eficient paper que van tenir les xarxes socials en un projecte de recollida i preservació del vocabulari propi de la confecció tèxtil tradicional a Jordània.

Sessió 4. Experiències terminològiques de primera mà

La quarta sessió va consistir en deu micropresentacions d'experiències en què l'ús de les xarxes socials ha

afectat el procés de difusió o desenvolupament de projectes terminològics.

La Societat Catalana de Terminologia (SCATERM), per mitjà de la seva vicepresidenta, Judit Freixa, es va donar a conèixer en aquesta sessió com a punt de trobada dels centres i organismes que fan terminologia en català. Judit Freixa va presentar breument les publicacions periòdiques de la SCATERM i les activitats que organitza anualment la Societat. Finalment, va fer la proposta de crear una xarxa de terminologia de l'àmbit català, que hauria de ser integradora, no jeràrquica, cooperativa, representativa i útil.

També hi van fer presentacions, entre altres, Maria Cortés i Marta Grané (TERMCAT), que van parlar del que ha representat l'ús d'un compte de Twitter en la feina de contacte amb els usuaris del centre: s'ha arribat a una gran projecció social de la institució i s'han dinamitzat i fet més immediates les consultes dels usuaris, però ha calgut establir algunes estratègies de funcionament per tal de discriminar possibles casos que, fora dels canals tradicionals, fan de mal resoldre. Elisenda Bernal i Alba Milà (Institut Universitari de Lingüística Aplicada, IULA) van presentar la Neolosfera, el blog de difusió de neologismes que no són als diccionaris creat en el marc de l'Observatori de Neologia de l'IULA. I Ester Bonet i Marc Ibern (Unió de Federacions Esportives de Catalunya) van

presentar la campanya «Mou-te en català», un projecte de proveïment participatiu per a l'actualització del *Diccionari general de l'esport*.

Begoña Arrate (Centre Basc de Terminologia i Lexicografia, UZEI) va parlar de l'ús de les xarxes socials en les tasques de l'UZEI i en la difusió de la base de dades terminològica Euskalterm. Úna Bhreathnach i Gearóid Ó Cleircín (Dublin City University) van parlar de l'ús encara incipient de les xarxes socials en la gestió de la base de dades del gaèlic i del vocabulari terminològic anglès-gaèlic. També hi va haver presentacions de Licia Corbolante (Assiterm), Peep Nemvalts (Tallinna Ülikool, Universitat de Tallinn), Anca-Marina Velicu (Universitatea din Bucuresti) i Jan Hoel (Consell Noruec de la Llengua, Språkrådet).

Durant la VII Cimera es van lliurar els premis internacionals de l'AET (EAFT), que van correspondre a Besharat Fathi (IULA, Universitat Pompeu Fabra), pel treball «Expert's needs as primary target users: evaluating specialised dictionaries in communicative circumstances», i a Annette Weilandt (Universität Leipzig), pel treball «A process-oriented approach shown by the example of the automobile industry».

Debat i algunes conclusions

El debat final, previ a la clausura de la Cimera, va recollir com a conclusions algunes idees que s'havien anat

apuntant i manifestant durant les dues intenses jornades de comunicacions i presentacions. A grans trets, i en espera que es publiquin les conclusions oficials de la VII Cimera, podem apuntar les següents:

- Les xarxes socials es poden fer servir com a font de cerca terminològica i com a eina per al treball terminològic.
- Els projectes amb proveïment participatiu posen en primer pla les comunitats d'usuaris, que, amb la planificació i les estratègies adequades, poden agafar protagonisme com a especialistes o «experts amateurs» de certs camps.
- Sembla que es redefineix el paper i la implicació de l'expert en el treball terminològic. En aquests nous formats, l'expert ja no és l'únic agent de referència en terminologia. I s'apunta, en qualsevol cas, la necessitat de formar-lo, mínimament, en el treball terminològic i d'incentivar-lo perquè no perdi la motivació.
- Amb relació a aquests nous mètodes de treball, s'ha de vetllar perquè el que es guanya en projecció i dinamisme no vagi en detriment de la qualitat i la fiabilitat del treball i del producte final. En aquest sentit, la feina de planificació d'estratègies, de definició d'objectius i de delimitació d'agents implicats és essencial.

AGUSTÍ ESPALLARGAS

Societat Catalana de Terminologia